

ELSLANDE, Renaat van (Boekhoute 21 januari 1916).

Was de zoon van een flamingantische West-Vlaamse onderwijzer. Van Elslande volgde middelbaar onderwijs aan het Klein Seminarie van Roeselare, waar hij lid was van het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond (1928-1931) en meewerkte aan *De Vlaamsche Vlagge*. Daarna sloot hij zich aan bij de Katholieke Studentenactie. Hij studeerde rechten (1936-1941) en politieke en sociale wetenschappen (1939-1942) aan de Katholieke Universiteit Leuven (KUL). Hij was er lid van *Met Tijd en Vlijt* (1936-1940), het Jong Volk-sche Front (1936-1938) en het Jeugdfront (1938-1940). Van Elslande was achtereenvolgens advocaat-stagiair in Kortrijk en Leuven (1941-1943) en in Brussel (1943-1945). Na de Tweede Wereldoorlog werd hij lector aan de KUL en begon hij aan een journalistieke loopbaan. Hij werd parlementair redacteur van *De Nieuwe Standaard* en daarnaast ook hoofdredacteur van het, op initiatief van Jos de Saeger opgerichte, politieke weekblad 't Westen (1945-1947); hierin pleitte hij onder meer voor de aansluiting van België bij het Britse Gemenebest.

Van Elslande werd in 1946 burgemeester van Lot – wat hij zou blijven tot 1976 – en stapte over naar de partijpolitiek. Hij werd lid van het Studiec-entrum van de nieuw opgerichte Christelijke Volkspartij (CVP) en in 1949 Kamerlid voor het ar-rondissement Brussel. De CVP vaardigde hem af naar het Centrum-Harmel, waar hij zich be-kwaamde in de problematiek van de Vlaams-Waalse betrekkingen. Zo werd hij de spilfiguur in de groep van naoorlogse Vlaamse parlementsleden die opkwamen voor culturele autonomie. Hij diende op 5 mei 1954 een wetsvoorstel in dat ertoe strekte cultuurraden op te richten, maar kreeg niet voldoende steun; toch bleef hij in het par-lement, de partij en de pers ijveren voor de splitsing van het onderwijs- en cultuurbeleid.

In 1960 vatte hij een lange ministeriële loopbaan aan. Als minister-onderstaatssecretaris voor cul-tuur (september 1960-maart 1961) kreeg hij de kans zijn visie op het cultuurbeleid te realiseren. Ook de uitvoering van de wet van mei 1960 op de staatsom-roep – de eerste wetgevende maatregel die in de richting ging van culturele autonomie – werd hem toevertrouwd. Van april 1961 tot mei 1965 bleef hij aan het hoofd van het cultuurdepartement, waar hij

tevens adjunct-minister voor nationale opvoeding was. Van 1965 tot 1966 leidde hij de Vlaamse CVP-Kamerfractie. Van maart 1966 tot februari 1968 was hij opnieuw minister van cultuur en tevens van Europese zaken. In deze laatste functie trachtte hij op het ministerie van buitenlandse zaken de achterstelling van Vlaamse diplomaten te verhelpen. In 1968 sloot hij namens de Vlaamse christen-democraten van Brussel een verkiezingskartel met de Franstalige christen-democraten van Paul vanden Boeynants, wat voor de Vlaamse kandidaten positief uitviel.

Van 1969 tot 1972 leidde hij opnieuw de Kamerfractie. In december 1970, tijdens het woelige Kamerdebat over de grondwetsherziening (staatshervorming), maakte hij ophef met een kritische ontleding van de taalwetgeving, waarvan hij de doelmatigheid voor de bescherming van de Brusselse Vlamingen in twijfel trok en die hij wenste vervangen te zien door een 'bewegingsstrategie', gericht op de bouw van moderne en aantrekkelijke Vlaamse scholen. Als minister van binnenlandse zaken (januari 1972-november 1972) besteedde hij bijzondere zorg aan de toepassing van de taalwetten en bereidde hij de fusies van gemeenten voor, die zijn opvolger Joseph Michel zou doorvoeren.

Van januari 1973 tot 1977 was Van Elslande de eerste Nederlandstalige Vlaming die als minister van bui-

Renaat van Elslande was een van de spilfiguren in de groep van naoorlogse Vlaamse parlementsleden die opkwamen voor culturele autonomie. (DE STANDAARD/HET NIEUWSBLAD)

tenlandse zaken de Belgische diplomatie mocht dirigeren. Hij droeg onder meer bij tot een verbetering van de betrekkingen met Zaïre en tot een rationeler aanpak van de ontwikkelingssamenwerking. Van 1977 tot 1980 was hij minister van justitie. In die periode was hij van oktober 1978 tot april 1979 ook vice-eerste minister, belast met de voorbereiding en de verdediging van de Verklaring tot Wijziging van de Grondwet. In 1981 beëindigde hij zijn mandaat in het parlement.

WERKEN: *Europa's Toekomst*, 1975; – *België en de Derde Wereld*, 1977.

LITERATUUR: *Ieder zijn waarheid over 25 jaar Renaat van Elslande*, z.j.; – G. Fonteyn, *Renaat van Elslande*, 1970; – D. Peeters, *Renaat van Elslande*, 1976; – *Vriendenboek Renaat van Elslande*, 1986; – H. Gaus (ed.), *Politiek Biografisch Lexicon*, 1989.

MANU RUYS*